

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

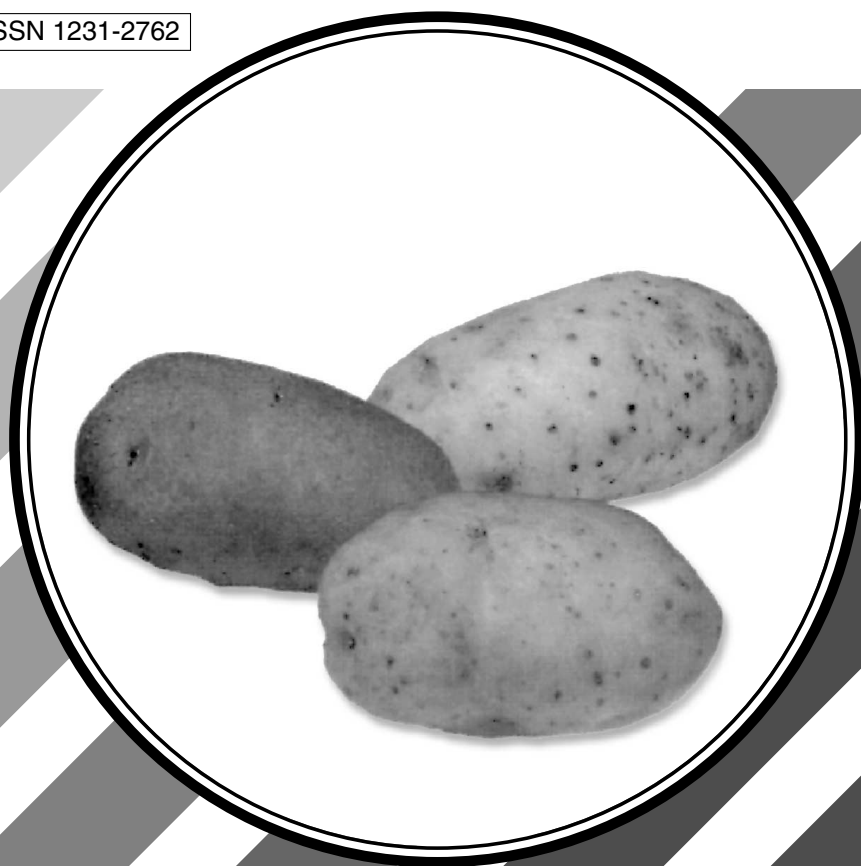
NR
30

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2006

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Rynek ziemniaków w Europie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, E. Rosiak, E. Bochińska*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-616

mgr Iwona Szczepaniak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

dr Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-595

dr Jacek Chotkowski
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 232

mgr Ewa Bochińska
• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-74

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 24.10.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w maju 2007 r.

REASUMPCJA

W 2006 r. powierzchnia uprawy ziemniaków w Polsce wyniosła 597 tys. ha, wobec 588 tys. ha w 2005 r. i 713 tys. ton w 2004 r. Udział ziemniaków w strukturze zasiewów wyniósł 5,2 % i był zbliżony do ubiegłorocznego. Plony ziemniaków wyniosły 150 dt/ha i były o 26 dt/ha niższe od plonów z poprzedniego roku tj. o 14,8%. W porównaniu z rokiem 2004 spadek plonów wyniósł 23,5%. Zbiory ukształtowały się na poziomie 9,0 mln ton i były o 1,4 mln ton mniejsze niż w roku ubiegłym i o 5,0 mln ton niższe aniżeli w 2004 r.

Wzrost cen w sezonie 2005/06 spowodował wyhamowanie spadku, a w niektórych krajach nawet wzrost powierzchni uprawy ziemniaków w 2006 r., która w skali całej Unii Europejskiej zmniejszyła się o ok. 1%. Opóźnione sadzenie i letnia susza spowodowały dużą obniżkę plonów, zwłaszcza w krajach Europy Środkowej oraz śródziemnomorskich. Zbiory ziemniaków w Unii Europejskiej w 2006 r. obniżyły się w stosunku do ubiegłego roku o około 7%, a w odniesieniu do 2004 r. aż o 18%. W konsekwencji na rynkach europejskich od początku bieżącego sezonu występuje znaczący wzrost cen.

Po tegorocznych zbiorach ceny ziemniaków również w Polsce kształtują się na rekordowo wysokim poziomie. Przewiduje się, że średnioroczne ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu wyniosą około 955 zł/t, wobec 735 zł/t w sezonie poprzednim. Wyższe są również ceny skupu i wyniosą ok. 300 zł/t, wobec 256 zł/t w sezonie 2005/06.

W sezonie 2006/07 obroty rynkowe ziemniakami będą o ok. 4% niższe niż w sezonie 2005/06 i wyniosą ok. 3,44 mln ton, co stanowi 38,4% zbiorów. Obniżony przerób ziemniaków na skrobię i spirytus zostanie tylko częściowo zrekompensowany nieco większym wykorzystaniem ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Produkcja skrobi ziemniaczanej może wynieść co najwyżej 110 tys. ton, co stanowić będzie ok. 76% kwoty produkcyjnej. Ponownie obniży się sprzedaż ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji, gdyż wyniesie ok. 1,73 mln ton, wobec 1,83 mln ton w sezonie 2005/06.

Konsekwencją znacznego spadku zbiorów będzie istotne zmniejszenie zużycia ziemniaków wewnątrz rolnic-

two. Dotyczy to zwłaszcza ziemniaków z przeznaczeniem na pasze.

Z powodu niskich zbiorów, przerób ziemniaków na skrobię w sezonie 2006/07, będzie mniejszy niż w poprzednich sezonach.

W I półroczu 2006 utrzymała się dobra sytuacja finansowa przemysłu ziemniaczanego, chociaż wskaźniki rentowności były nieco niższe niż przed rokiem. Unijny system regulacji tego rynku oraz wsparcie sektora, w warunkach rosnącego popytu, pozwolą utrzymać dobrą kondycję zakładów produkujących skrobię również i w następnych latach.

Mimo wieloletniego trendu spadkowego, konsumpcja ziemniaków w Polsce nadal jest wysoka. W sezonie 2006/07, z uwagi na bardzo wysokie ceny i niską jakość, spożycie ziemniaków wyniesie 122 kg/osobę i będzie o 4 kg niższe niż w sezonie poprzednim.

W sezonie 2005/06 zanotowano dalszy wzrost obrotów handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami. Wzrósł import przetworów ziemniaczanych, a zwłaszcza produktów skrobiowych. Wysoki był przywóz ziem-

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 prognoza
Zbiory	24232	19379	15524	13731	13999	10369	8956
Import	40	71	30	36	89	102	130
Razem do dyspozycji	24232	19379	15554	13767	14088	10471	9086
Zużycie w gospodarstwach	17103	13118	9974	8305	8846	5829	4651
- sadzenie	2795	2050	1915	1775	1480	1480	1480
- spasanie	11638	8415	5459	3950	4816	1879	771
- samozaopatrzenie	2670	2653	2600	2580	2550	2470	2400
Sprzedaż razem	3739	3331	3763	3872	3692	3592	3435
- na konsumpcję	2000	1907	1928	1890	1870	1830	1730
- na zaopatrzenie przemysłu*	1655	1405	1695	1873	1792	1742	1690
- na eksport	84	19	140	109	30	20	15
Ubytki i straty	3390	2930	1817	1590	1550	1050	1000

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS

niaków konsumpcyjnych. Wyższy był też eksport przetworów spożywczych z ziemniaków, w tym zwłaszcza frytek i chipsów. Zwiększyła się sprzedaż na rynki zagraniczne produktów skrobiowych. W sezonie 2005/06 wartość eksportu ziemniaków była większa od ich importu o 8,3 mln EUR, wobec 2,7 mln EUR w sezonie poprzed-

nim. W sezonie 2006/07, przy przewidywanym wzroście importu ziemniaków i przetworów ziemniaczanych oraz obniżeniu eksportu skrobi ziemniaczanej, nastąpi pogorszenie bilansu obrotów.

W 2007 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie bę-

dzie zbliżona do poziomu z ostatnich dwóch lat i wyniesie ok. 600 tys. ha. Jeżeli w 2007 r. warunki dla wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, wówczas plony ukształtują się na poziomie ok. 180 dt/ha., a ich zbiory mogą wynieść ok. 10,8 mln ton.

SUMMARY

In 2006 potato area in Poland totalled 597 thousand ha versus 588 and 713 thousand ha in 2005 and 2004 respectively. Potatoes accounted for 5,2% of arable land which was close to the figure for 2005. Potato yields were 26 dt/ha or 14,8% down on last year and totalled 150 dt/ha. The crops amounted to 9,0 million tons, which was 1,4 million tons down on 2005 and 5,0 million tons down on 2004.

Reflecting high prices in the 2005/06 season potato area in certain EU countries even increased. However in the whole EU it declined by 1%. Delayed plantings and dry summer led to a considerable reduction in yields, particularly in Central Europe and Mediterranean countries. In 2006 potato crops in the EU were 7% on 2005 and 18% down on 2004. Declining crops justify strong prices increases in the current season.

After the crop this year potato prices also in Poland are exceptionally high. Average prices of potatoes traded on open-air markets in the current season are expected at about 955 PLN/t versus 735 PLN/t in the previous season. Procurement prices of po-

tatoes are also expected higher than in the previous season (300 PLN/t versus 256 PLN/t).

The market supplies in the 2006/07 season are forecast 4% down on the previous season and would total 3,44 million tons, which accounts for 38,4% of the crops. The decline in processing for starch and ethanol will be partly matched with growing use for the production of crisps and chips. The production of potato starch is expected at 110 thousand tons (76% of production quota). Sales of ware potatoes are forecast to decline to 1,73 million ton versus 1,83 million tons in the 2005/06 season.

Reflecting poor crops a considerable reduction in on-farm potato use (particularly for feed) is expected. So would decline the processing for starch.

Although the profitability ratios were lower than a year ago the financial standing of potato industry in the first half of 2006 was fairly stable. Having growing demand, the EU regulations and support of the sector would assure good condition of the starch producers also in the next years.

Despite a long term downward trend, potato consumption in Poland still reminds at a high level. Due to very high prices and low quality per capita consumption in 2006/07 is expected to decline by 4 kg to 122 kg.

The turnover in foreign trade in potatoes and potato products in 2005/06 showed further increase. The imports of potato products (particularly starch products) increased. The imports of ware potatoes kept high level. The exports of food products manufactured out of potatoes (particularly chips and crisps) and starch products also increased. The value of exports exceeded the value of imports by 3,8 million EUR, versus 2,7 million EUR in the 2004/05 season. Having forecast a rise in imports of potatoes and potato products and a decline in their exports the balance of trade would deteriorate.

Assuming average weather conditions, potato yields in 2007 are forecast at 180 dt/ha. Having forecast no major changes in the area (around 600 thousand ha) potato production would total about 10,8 million tons.

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2005/06 forecast
Crops	24232	19379	15524	13731	13999	10369	8956
Imports	40	71	30	36	89	102	130
Total supplies	24232	19379	15554	13767	14088	10471	9086
On-farm use	17103	13118	9974	8437	9001	5829	4651
- seeds	2795	2050	1915	1775	1480	1480	1480
- feed	11638	8415	5459	4082	4971	1879	771
- self-provision	2670	2653	2600	2580	2550	2470	2400
Market sales	3739	3331	3763	3740	3537	3592	3435
- ware potatoes	2000	1907	1928	1890	1870	1830	1730
- processing potatoes*	1655	1405	1695	1741	1637	1742	1690
- exports	84	19	140	109	30	20	15
Wastes and losses	3390	2930	1817	1590	1550	1050	1000

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: CSO

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek rzepaku (30) • listopad 2006,
2. Rynek owoców i warzyw (29) • listopad 2006,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (24) • grudzień 2006,
4. Popyt na żywność (7) • grudzień 2006,
5. Rynek cukru (30) • grudzień 2006,
6. Rynek ryb (6) • grudzień 2006,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (31) • marzec 2007,
8. Rynek pasz (21) • kwiecień 2007,
9. Rynek mleka (31) • kwiecień 2007,
10. Rynek ziemniaka (31) • maj 2007,
11. Rynek drobiu i jaj (30) • maj 2007,
12. Rynek mięsa (32) • maj 2007,
13. Rynek zbóż (31) • czerwiec 2007,
14. Rynek ziemi rolniczej (10) • październik 2007.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
